

KARLA WACHSMANN
OPOVÁŽLIVOST

VYDALO MEA2000 o. z.
© Všetky autorské práva sú vyhradené
ISBN 978-80-560-0252-0

Karla Wachsmann

OPOVÁŽLIVOST

Grafická a technická spolupráca: Labai Emil, Ličko Michal

Edícia: Mladá Éra Autorov nového tisícročia - / MEA 2000 o. z. /

© Autorské práva vyhradené

ISBN 978-80-560-0252-0

USA, 50. roky 20. storočia

I. ČASŤ

I. Kapitola

Len čo sa po raňajkách vrátil James Hughley do svojej hotelovej izby, začal sa obliekať do nového obleku. Dnes bol pre neho významný deň. Aký až mal byť významný vo všetkých možných dôsledkoch, to by ho nebolo napadlo ani v tých najodvážnejších snoch. A pritom mal fantáziu bujnú. Ved' práve vďaka jej bujnosti prišiel v noci do New Yorku, aby sa stretol s riaditeľom jednej z najvýznamnejších rozhlasových staníc. Odolať ponuke mať v nej svoj vlastný zábavný program bolo nad jeho sily. Tréma mu nič nehovorila, neuveriteľná výzva uhasila všetky plamene pochybností. Čakal kedy bude jedenásť hodín. Ved' pán riaditeľ sem osobne príde za ním. Nie je to on, kto pôjde do rozhlasu, ale budúci šéfko príde k nemu do hotelovej izby!

Usadil sa pokojne do kresla pred zrkadlo a uvažoval. Vlastne sa nechal unášať svojimi predstavami. Pozeral si do očí, akoby chcel z nich vyčítať výsledok ich stretnutia. Nevidel v očiach nič, no cítil, že mu to vyjde. On sa predsa do New Yorku nepchal, o nič sa neuchádzal. Vybudoval si ako zabávač a komik dobré meno v menšom rádiu v meste Arden. Tak prečo by mal mať trému alebo niečo podobné? Nie. On nechce ich. Oni chcú jeho. Už len preto pôjde všetko ako po masle.

„Oni chcú mňa. Chcú teba, James. O-ni chcú te-ba.“ - slabikoval a smial sa.

Prezeral si seba v zrkadle starostlivejšie ako inokedy, nie preto, že by sa vyžíval vo svojom výzore, ale teraz jednoducho musel vyzeráť perfektne. Tmavé, takmer čierne vlasy mal rozdelené cestičkou vbok a ofina mu rebelsky padala do očí, no nezavadzala mu. Tmavomodré oči a dva rady bielych, rovných a bezchybných zubov z neho robili neodolateľného muža, čo on dobre vedel. Svoju vizáž používal často ako prostriedok na dosiahnutie cieľov. Mal vyššiu, štíhlu a rovnú postavu športovca, hoci športu veľa času nevenoval.

Kto je vlastne James Hughley? Poslucháčom ardenského rádia ho nebolo treba predstavovať. Bol známy svojimi večernými zábavnými programami a rozhlasovými hrami. Jeho zjav sľuboval kariéru aj na divadelných doskách, ale nechcel predávať svoju tvár, iba hlas a myšlienky. A to sa mu v rodnom meste darilo. Bol viac než populárny a vďaka tomu aj v slušnom balíku. Tak prečo by nemohol byť slávny a byť v riadnom balíku? New York. Ako krásne to znie pre človeka jeho charakteru, talentu a snov.

Jamesa od mala bavilo šaškovanie, vždy bol rád stredobodom pozornosti vďaka jeho pohotovým vtipom a humoru.

V rodnom mestečku bol miláčikom, dievčatá po ňom šaleli už na základnej škole, čo spôsobilo, že jeho sebavedomie bolo dakedy až príliš zdravé. Na strednej si privyrábal písaním rôznych zábavných článkov a veselých poviedok do rôznych novín na okolí. Mal príjemný hlas a vystupovanie, vybrané spôsoby, bol slušný a hlavne nemal za sebou žiadne škandály, ktoré by poškvrnili jeho meno. Nikto ho nikdy nevidel opitého, v miestnom nevestinci alebo pri nejakom priestupku. Nehral hazardné hry. Bol jednoducho čistý.

Ale iba vo svojom rodnom meste a jeho okolí. Ak dostal na niečo nemravné chuť, vybral sa do iného štátu, kde bol tuctovým človekom, kde nikoho nezaujímal a kde sa zaujímali len o jeho peniaze. A tie vedel míňať. Nebol typický márnotrtník od prírody, ale občas sa riadne utrhol z reťaze. Nikto z jeho známych nevedel, čo také môže robiť na dovolenkách, kde chodil sám. Nikoho by ani vo sne nenapadlo, že návšteva miestneho katolíckeho kostola každý týždeň je len obyčajná zábava porovnateľná s návštevou nočných podnikov, že je to len také divadielko, ktorému neprepožičiava iba telo, ale aj dušu. V Boha nikdy neveril, no neznamenalo to, že jeho zbožná tvár pri prijímaní znamená pokrytectvo. Chcel, aby mali z neho rodičia radosť, úprimne ich miloval. Jeho matka by neprežila, keby vedela, že jej miláčik James považuje celú svätú cirkev za zábavu a že mu je ľahostajná. Otec sa priatelil s miestnym kňazom, ale ani on to s vierou nepreháňal. A tak by nebolo pekné, keby sa James kostolu vyhýbal. Matka si dokonca o ňom myslela, že je panic. Toto ho vedelo vždy náramne pobaviť.

„Ak sa môj James bude ženit, tak len tu u nás v kostole a bude ešte čistejší než jeho nevesta.“ - prízvukovala takmer po každej omši, na ktorej jej robil spoločnosť.

James si len slušne povzdychol a pomyslel si:

„To radšej zomriem, ako sa oženit. Ale nepoviem ti to zatiaľ mamička, iba si to pomyslím. Ešte bude vhodnejšia príležitosť.“

Naozaj nebol pokrytcom. Nerobil to preto, aby mal dobrú povest, alebo aby si ľudia mysleli, že peniaze ho nekazia, že je zbožný a čestný. Robil to z lásky k rodičom, najmä však k matke, ktorej na tom veľmi záležalo. Chcel raz z mesta odísť s riadnou kopou peňazí za ešte väčšou a tam kdesi preč si žiť tak, ako vždy túžil, v luxuse, no za čestne zarobené peniaze.

Už teraz mal vlastný byt, vlastné auto, hocičo si na seba nedal, doprial si len kvalitné jedlo, veľa cestoval. Mohol si dovoliť veľmi veľa. Už päť rokov pracoval v miestnom rádiu, kde ho počkala jeho tridsiatka. Predtým robil účtovníka v banke. To jeho povaha nemohla dlho vydržať.

„Naozaj by si si mal nájsť dievča, James. Rada by som bola babičkou. Vari chceš zostať naveky sám?“ - vpravievala mu v dobrom matka Angel.

Otec prikyvoval hlavou, viac menej zo zvyku. Nemal chuť hádať sa.

„Počkaj ešte. Nechcem sa oženiť skôr, než príde moja veľká príležitosť. A tá ma v tomto meste asi nestretne.“

„O čom to vravíš? Vari by si nás opustil?“ - táto predstava ju desila.

Miesto odpovede mlčal. Ale aj to je odpoveď. Veľká príležitosť naozaj prišla. Keď sa mu ozval riaditeľ jedného newyorského rádia, div ho od radosti neporazilo. Nikomu nič nepovedal, nariadil si voľno a šiel do „sveta.“

A tak teraz sedel v tom novom svete, v hotelovej izbe a pozoroval ručičky hodínok. Mal neobyčajnú trpezlivosť.

Dočkal sa. O jedenástej hodine niekto klopal na dvere.

Vyskočil akoby ho katapultovali a pobral sa k dverám. Sám ich otvoril – tak bolo všetko dohodnuté. Za nimi stál usmiaty hnedovlasý pán strednej postavy, troška pri tele, ktorý mu podal ruku.

„Dobrý deň, pán Hughley. Som Thomas Irving, rádio Planet York.“

„James Hughley. Tak poďte ďalej.“ - úctivo ustúpil pred hosťom, podali si srdečne ruky, ani čo by už bolo dojednané v prospech oboch.

Hoci meno Irving v New Yorku znamenalo pre kariéru v rozhlase veľmi veľa, James dobre vedel, že teraz je pánom celej situácie on a že Irving si chvalabohu na formality veľmi nepotrpi. Čo o ňom počul, záležalo mu len na tom, čo je v človeku, nie ako sa správa.

„Tak si teda sadnime, keď ste kvôli mne merali tak dlhú cestu, pán Irving.“

Irving sa rozosmial.

„Ste ten správny človek, ktorého sme hľadali. Humor máte tuším miesto krvi.“

„Hej, je to pravda. Lekár to hneď po narodení oznámil mojej matke. Tá sa chudera zľakla a hneď dala zavolať kňaza. Bála sa, že je to nejaká smrteľná choroba. Nechcela, aby som zomrel nepokrstený. Humor sa nikdy predtým v našej rodine nevyskytol.“

„Ste fakt zábavný chlapík...“

„Chlapík menom James. Môžete mi hovoriť James.“

„S vami bude radosť pracovať. Takéhoto človeka sme hľadali...“

„Tak vy ste hľadali? A mňa ste hľadali?“

„Áno. A našli sme vás.“

„To je zaujímavé. Ako je to možné? V takom zapadákov ako je Arden? Koľko stopárskych psov ste mali?“

„Iba jedného. Volá sa Eric Corby a jeho úlohou je hľadať talenty. No keď o vás počul, keď vás objavil a priniesol mi na vás referencie vedel som, že ste človek, ktorý z nás spraví najpočúvanejšiu stanicu celých štátov.“

„To sa dobre počúva, pán Irving. Rád by som...“

„Doma ste hviezda! Ale naozaj, zo srdca a úprimne vám poviem – je to zapadákov ako sám vravíte. Je vás tam škoda. Necítite sa nedocenený? Taký mladý človek, celý život máte pred sebou.“

James ho chcel troška ponaučovať, no tak, aby ho neurazil a aby nakoniec pristúpil na dohodu.

„Hej, ale ja vlastne neviem, do čoho idem. Stálo ma veľa úsilia, než som sa vypracoval na to, čím som. Mám sa dopustiť zrady?“

„Kdeže, kdeže. Nevolaajte to zradou. Nikto vám nič nedal nikdy zadarmo – je tak? No vidíte. Sám vravíte, že ste sa vypracovali. Tak aká zrada? Prečo by ste nešli tam, kde vám jednoducho dajú viac?“

„Keď ja neviem.“ - okúňal sa James.

„Znie to lákavo.“

„Prosím vás. Budete hviezdou s vašou hlavou.“

„Hm...“

„Corby vás vychvaloval do neba. A to sa na vás vypytoval aj miestnych ľudí. Ste jediný, komu to poviem úprimne. Je to dobrý kopov. Vystopoval veľa hviezd. Ale tí ľudia sa s ním v živote zoči-voči nestretnú. Pracuje tajne. No rozumejte, musíme si dobre zistiť, koho chceme získať pre našu stanicu.“
Na chvíľku sa odmlčal.

„Viem si vás predstaviť aj na inej pozícii. Hlavný redaktor – neznie to lákavo?“

James dvihol obočie.

„Myslím, že je to ešte veľmi ďaleko.“

„Omyl. Je to na dosah ruky. Newyorčania sa na vás už tešia.“

„Nepoznajú ma.“

„To nie je podstatné, hlavne, že sa tešia na zábavu. A tú viete robiť skvelo. Vy nie ste komik. Ste génius. Ale zatiaľ génius v zapadákov. Povedzme si to na rovinu a dajte mi za pravdu. Obaja prídem k pekným peniazom, tak prečo sa na to nedat’?“

„Naozaj sa nechcem dopustiť zrady.“ - James to tento raz myslel tak úprimne, ako to povedal.

Na malý moment troška zapochyboval.

„Pozrime sa pravde do očí. Nie je zradou odísť tam, kde sa budete mať lepšie. No a kde sa budete mať lepšie ako u mňa? Budem sa o vás starať ako o svojho syna!“ - zasmial sa Irving nahlas.

„Ďakujem za ponuku, ale mne stačí môj vlastný otec. Tak dobre. Prečo nie?“

„Ruku na to.“

„Hej, ruku na to.“

James cítil, že pre neho začína nová etapa života. Že končí divadlo a že sa bude žiť inak ako doteraz. Masky padnú. Zažije svet, pre aký je stvorený. Žúry, bary, kluby... muži! Vlastne sa nevedel tej zmeny dočkať, tešil sa ako malý chlapec na Vianoce.

Teraz sa budú zarobené peniaze inak investovať a inak rozhadzovať.

„Navrhujem spoločný obed, James. A volajte ma Thomas. Príde aj na Toma.“

Strávili spolu niekoľko hodín, napokon sa James šiel pozrieť do rádia, zoznámiť sa s novým pracovným prostredím. Bol ním nadšený.

„Zaujímalo by ma, kto je tu hlavný redaktor zábavných programov.“

„Ach bože, ani sa nepýtajte. To neboli zábavné programy, čoho bol redaktorom. Nemohli sme tu toho chlapa strpieť. Vo chvíľach keď šiel jeho program, mali sme najmenej poslucháčov v USA. Možno na celej planéte.“

„Takže úplne voľné miesto?“

„Áno. Ale neberte to prosím, že vás máme len za akúsi náhradu či na vyplnenie toho prázdna. My z vás chceme hviezdu.“

„Nevidím v tom žiadny problém. Dobré. Fajn. Rád by som sa vrátil do hotela.“

„Nech sa páči. Príďte v piatok ako sme sa dohodli. Bolo mi potešením vás spoznať.“

Vysmiati si srdečne potriasli rukami. Cestou uvažoval, ako to doma oznámi. Nechal to tak – bude, ako bude. Nie je malý chlapec aby sa strachoval kvôli takým hlúpostiam.

Rozhodol sa, že domov príde ešte v ten deň a tak aj urobil.

Rodičov prekvapil. Miesto do svojho bytu šiel najprv k nim.

„Vrátil si sa James? Ako bolo?“ - spýtala sa nedočkavo matka.

„Výborne, drahí rodičia. Oznamujem vám, že tu končím a odchádzam do New Yorku. Už tento piatok. Končím tu aj s prácou.“

Matka zhíkla a zalomila rukami.

„New York. Pokaziš sa synček!“

James prevrátil očami.

„Som tak pokazený, že nemáš ani predstavu, mama.“

„Omyl, si slušný chlap, James. Veľa si dokázal. Ja si myslím, že by si to mal skúsiť. Nájdeš si peknú ženu a založíš si rodinu v meste, kde budeš mať budúcnosť.“

Otec bol rodený optimista.

„Ale ženiť sa musí tu, v našom kostole!“ - nástojila matka, pozrúc prísne na svojho manžela.

James sa na tom zabával.

„Ženiť sa? Ja sa nechcem nikdy oženiť!“ - dostal to zo seba, no znelo to ako žart, nie životné krédo.

„Čo to táraš? Nehanbiš sa? Vari ti to už načisto pomiatlo hlavu?“

„Zistil som, že sa nechcem ženiť.“

„No ale to môžeš byť práve tak aj kňazom. Chceš vari žiť v celibáte?“

„V čom mami? V celibáte? To nikdy!“ - pobavene sa zasmial matke do tváre.

Bola by mu strelila.

„Nerozumiem ti, James. Žartuješ? Vari nevieš byť chvíľku vážny? Chceš mi povedať, že ty nie si panic?“ - matka pozerala na jeho ústa, akoby od toho čo povie, záviselo jej prežitie, snád' i existencia celého sveta.

Je vôbec možné, aby bola jeho matka taká naivná?!

„Hej, mami. Nie. Nie som panic.“

Komickosť celej situácie mu akosi nahrávala.

„Pane bože. Klameš! Ako môžeš chodiť do kostola, ak nie si panic?“

Otec, hoci bol dakedy dávno v Jamesovom rannom detstve autoritatívny pre bujarosť synovho temperamentu, bol zároveň aj rozumnejší.

„Angel, veď má tridsať rokov. Vari si ozaj myslíš, že je panic?“

„Vari nie je? Klamal mi celý ten čas?“

„Neklamal ti, Angel. Len ti nepovedal celú pravdu.“

„Nikdy si sa ma mami nespýtala, či som mal ženu alebo nie. Ak by si sa bola spýtala, odpovedal by som ti. Neklamal by som ti. Nikdy by som ti neklamal. Buď by som ti nepovedal nič alebo povedal pravdu, no neklamal by som ti.“

„Tak teraz už ničomu nerozumiem. Chodíš mi za chrbtom do nevestincov?“

„Nemusím ísť do nevestinca, ak mám chuť na sex.“

Matka sa prežehnala.

„Toto krátke škaredé nechutné slovo predou mnou viac nevyslovuj! Sklamal si ma. Slzy v mojich očiach sú ti ľahostajné? Čoho zlého som sa vo výchove dopustila?“
Miloval svoju matku a nechcel jej ubližovať, ani nechcel, aby kvôli jeho správaniu plakala. Dvihol sa z pohovky a kľakol si k nej, chytiac jej ruku. Nežne jej ju pobožkal, pozeral jej do očí.

„Nič z toho nie je tvoja vina. Odpusť mami, ale spravil som vo svojom živote veľa zlých vecí, o ktorých nevieš.“

„Ale vie o nich Boh.“

„Hej, vie o nich Boh. Oľutoval som ich. Nie som panic. Ale netráp sa preto. Bolí ma, ak sa trápiš pre malichernosti.“

„James, synček. Tvoje panictvo nie je pre Boha malichernosť. Však si mal len jedno dievča a to dievča si miloval?“ - dúfala, že povie áno.

Nie, nepovie jej celú pravdu.

„Bolo ich viacej, ale nie veľa. Každú som mal istým spôsobom rád. Ale teraz si už počkám len na tú pravú, mami. Bolo to v čase prudkej otravy hormónmi. A neplač preto, že ja som ničomník. Bolí ma z toho srdce.“

„A z teba zasa bolí srdce mňa, James. Prečo si to urobil? Vypovedal si sa z toho?“

Jamesovho otca z tohto rozhovoru žrali mrle. Prevrátil oči.

„Ach, Angel. Nechaj ho prosím ťa na pokoji. Je to dospelý muž. Nerob z neho sopľavé decko čo nevie, načo má medzi nohami vtáka. Párkrát si už zapichal, no a? Ani ja nie som z toho nadšený, ale stalo sa.“

„A stane sa znova. New York. Znie to ako peklo.“

„Nie mami. Znie to ako – nové možnosti. Nová láska.“

„Nevestince.“

„Tie sú všade. Aj Arden má svoj vlastný. Nemusím ísť kvôli nevestincom do New Yorku. Rozhodne tam neodídem kvôli nim.“

„Tak teda ty odídeš.“ - rozplakala sa naplno.

„Prosím ťa, neplač mami. Odídem. Nič s tým nemôžeš urobiť. Teraz idem do svojho bytu. Zajtra sa zastavím. Prinesiem ti kvety, mami. Potešia ťa. Majte sa. Ahoj, otec.“ - buchli za ním dvere.

„Vraj sa nechce nikdy oženiť. Nedočkáme sa vnúčeniec, Robert.“ - nad'alej bedákala.

Ved' podľa jej presvedčenia James nechcel splniť svoje poslanie na tomto svete – mať potomkov v manželstve. Podľa nej všetci okrem kňazov sa mali množiť aby plnili príkaz Pána, a jej jediný syn James to vedome odmieta. No hrozné! Na poslednom súde aj ona ponesie za to zodpovednosť.

„Trepe hlúposti. Čo ho nepoznáš? Deväťdesiat percent zo všetkého čo povie, sú žarty. Niekedy by som mu za to vylepil také zaucho, že by mu odletela hlava. Ale prišiel vďaka tomu k pekným peniazom. Takže ho miesto úderu pohladím. Je to vytrvalý chlap. Nie je trápny komediant ako ostatní. Robí inteligentný humor, a rovnako zábavu pre všetkých. Keby písal komédie, učili by sa o ňom.“

„Nemáš pocit, že James je predajný šašo?“

„Nie. Ani som ho nikdy nemal. James nie je šašo. Je umelec, čo sa o druhých nedá povedať. A neplač len preto, že opíchal nejaké... slušné dievčatá.“ - slovo štetky prehltoľ.

„Bojím sa hanby.“ - no najmä cirkvi, ale to si povedala len v duchu, aby svojho muža nedráždila.

„Ak spraví hanbu, tak jedine sebe. Ale nie nám. No tak, každý vtáčik raz musí vyletieť z hniezda. Ktorý nezávislý chlap vydrží byť v blízkosti rodičov do tridsiatky? Žiadneho okrem neho nepoznám.“

Debata jeho rodičov pokračovala ďalej.

James sadol do auta. Uvažoval nad matkou. Jej náboženskú výchovu bral vždy na ľahkú váhu, nikdy mu neprekážala. Ani návštevy kostola. V lete tam bolo tak príjemne chladno, v zime tam šiel kvôli dlhým večerom. Nahlas sa zasmial keď si uvedomil, že matka ho považovala za panica. Keby vedela, že je vlastne homosexuál s bohatými skúsenosťami, natiahlo by ju. Už na základnej škole spozoroval, že chlapci sa mu páčia viacej ako dievčatá a neraz sa pristihol, ako zadumane hľadá na nejakého chlapca a pritom si predstavuje ako sa s ním „hrá.“ Netrápilo ho to. Nezažil nijakú traumu, jednoducho to prišlo samo od seba. O sexe sa od rodičov nedozvedel nič. Mal svoje zdroje. Sex sa mu zapáčil hneď na prvý raz, tak prečo by mal s tým prestať?